

INVESTEER OP NIEUW, IN ONZE STADSCRÈCHES

VEROVER
DE STAD

antwerpen.pvda.be

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

10. WERKENDE STAD

STANDPUNT

Er zijn duizenden werkende handen nodig voor een stad op mensenmaat. We hebben bouwvakkers nodig om huizen te isoleren, chauffeurs voor een beter openbaar vervoer, meer leerkrachten voor kleinere klassen, meer zorgpersoneel... Er is zo veel te doen. Toch tekent Antwerpen al jaren de hoogste werkloosheidscijfers van Vlaanderen op. Maar het stadsbestuur mist elke ambitie als het om tewerkstelling gaat. Voor 4000 à 5000 vacatures laat men 35 000 tot 40 000 Antwerpse werkzoekenden onder elkaar concurreren. Wij willen hier een trendbreuk. De stad op mensenmaat is een werkende stad.

WAT WE WILLEN

EEN. INVESTEER IN DE STAD

- Wij investeren in het stedelijk onderwijs, de stadscreches en in de herwaardering van andere stadsdiensten. Daar zijn honderden jobs voor nodig.
- We gaan voor investeringen en banen in toekomstsectoren. We bouwen een stadsbedrijf voor duurzame en goedkope energie uit: Energie Aan de Stroom of EAS.
- We willen een stedelijk investeringsbudget dat uitgaat van de sociale noden, maar ook zorgt voor volwaardige jobs. Dat is een andere koers dan het cadeaubeleid aan ondernemingen zonder tewerkstellingsvoorwaarden.

TWEE. NULTOLERANTIE VOOR SOCIALE DUMPING

- Wij voeren een A-charter tegen sociale dumping in. Want op de bouwerven van de stad aanvaarden we alleen volwaardige jobs. Geen wirwar van constructies en onderaannemingen die een loopje nemen met de sociale rechten en de veiligheid van de werknemers.
- Het gemeentelijk havenbedrijf beslist welke bedrijven gebruikmaken van de terreinen in de haven. Daarbij moet respect voor arbeid, milieu en veiligheid het eerste criterium zijn. Het havenbedrijf moet optreden tegen sociale dumping en tegen overtredingen van de wet-Major voor de havenarbeiders.
- Opleidingstrajecten, sociale tewerkstelling en het stelsel van 'artikel 60' moeten bijkomende tewerkstelling creëren. Ze mogen geen stabiele banen vernietigen.

DRIE. RESPECT VOOR HET STADSPERONEEL

- Wij tonen respect voor de medewerkers van de stadsdiensten. Sterke publieke diensten zijn nodig. Ze staan of vallen bij gemotiveerde medewerkers. Zorg voor een vast statuut op alle niveaus. De stad moet een sociale werkgever bij uitstek zijn.
- We luisteren naar het stadspersoneel en nemen de expertise qua dienstverlening ernstig. We verspillen daarom geen geld aan dure consultancybureaus.
- We draaien de privatiseringen van het stadsbestuur terug. We heropenen laagdrempelige wijkkantoren, zodat de stadsmedewerkers hun dienstverlening kunnen verbeteren.
- Er moet een structurele oplossing komen voor de financiering van de pensioenen van het stadspersoneel.

neel. In 2012 vernietigde het stadsbestuur 1420 jobs om zo de pensioenrekening te kunnen betalen. Vandaag zijn die jobs geschrapt, maar de pensioenrekening ligt er nog altijd.

VIER. SOCIALE INNOVATIE MET DE 30-URENWEEK

- We testen de 30-urenweek uit bij een aantal stadsdiensten. Een experiment met de 30-urenweek in Göteborg leverde beloftevolle resultaten op inzake ziekteverzuim, burn-outs...
- De 30-urenweek biedt mogelijkheden bij verminderde tewerkstelling door digitalisering en technologische vernieuwing.

VISIE

Antwerpen heeft een groot tewerkstellingsprobleem. Het aantal werkenden van onze beroepsactieve bevolking (18-65 jaar) raakt niet boven 60 procent. Tegenover de 40 000 werkzoekenden – 35 000 werklozen en 5000 ‘te activeren’ leefloners – staan er amper 4000 à 5000 vacatures. De cijfers zijn nog slechter voor de ‘doelgroepen’: jongeren, ouderen, laaggeschoolden of mensen met een migratieachtergrond. Nochtans zijn er duizenden mogelijkheden voor degelijke, waardige banen: in de haven, in de industrie, in het stadscentrum, in toekomstsectoren gericht op de behoeften van mens en planeet.

Dat is de Antwerpse arbeidsmarktparadox: nergens is er zo veel potentieel voor werk en toch zijn er zo veel werklozen. De voorbije stadsbesturen hebben daar geen verandering in gebracht. Aan woorden en voornemens geen gebrek, maar aan dadendrang des te meer. De voornaamste beleidsdaad van de stad de voorbije zes jaar op vlak van werk is de beslissing 1420 jobs te schrappen bij het stadspersoneel. Dat zegt genoeg.

Het stadsbestuur beperkt alles tot het ‘activeren’ van de werkzoekenden. Dat is: het laat de 40 000 werkzoekenden concurreren voor 4000 openstaande vacatures bij de VDAB. En voor de rest zou het de persoonlijke verantwoordelijkheid van de werkloze Antwerpenaren zelf zijn dat ze geen baan hebben. Het is alsof een overheid alleen maar opleidingen kan aanbieden, en sanctioneren wie volgens de maatstaven niet hard genoeg naar werk zoekt. De werkgevers blijven op die manier volledig buiten beeld. Alsof zij geen enkele verantwoordelijkheid hebben voor de tewerkstelling. Alle verantwoordelijkheid en alle dwang worden op de werkzoekende gericht. Dat is een compleet onevenwichtig beleid.

Wij zijn van oordeel dat het werkbeleid van de stad volledig verlamd is: enerzijds door het liberale idee dat je privébedrijven geen strobreed in de weg mag leggen en anderzijds door het liberale taboe rond publieke tewerkstelling. Om de huidige jobs te beschermen en meer Antwerpenaren aan de slag te krijgen, moeten we breken met deze liberale visie.

EEN. INVESTEER IN DE STAD

Het beleid is verlamd door het liberale idee dat je het privébedrijven zo gemakkelijk mogelijk moet maken. Je legt de managers van die bedrijven in de watten. Je investeert in diamant, cruises en casino's. Je doet aan citymarketing. Allemaal met het idee dat de stad daar de vruchten van zal plukken, dat de welvaart dan zal verbeteren. Maar dat sprookje werkt niet. Ook in Antwerpen niet. Rijken worden er alleen rijker van, en armen armer.

Wij hebben geen sprookjes nodig maar een echte visie op investeren in de stad. Wij geloven niet in de cadeaupolitiek waar geen enkele tewerkstellingsvoorwaarde tegenover staat. Want dan kunnen we al dat geld beter nuttig besteden. Daarom richten wij ons investeringsbudget naar de noden van de inwoners en

naar jobcreatie voor Antwerpenaren. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar banen en opleidingen voor laaggeschoolden.

De output van onze Grote Bevraging geeft aan dat de Antwerpenaar vooral vragende partij is voor de herwaardering van het stedelijk onderwijs en de stadscrèches. Daar maken we werk van. Nieuwe investeringen oriënteren we niet meer in de diamant, maar in duurzame en goedkope energie. We bouwen daarvoor het stadsbedrijf EAS, Energie Aan de Stroom uit en zorgen voor banen in deze toekomstsector.

TWEE. NULTOLERANTIE VOOR SOCIALE DUMPING

Twee scheepsherstellers, Serkan en Bari, lieten in 2015 het leven bij een dodelijk arbeidsongeval. Een jaar eerder had het stadsbestuur beslist om 'de garage van de haven', de scheepsherstelling, te verkopen aan de meestbiedende. Alle scheepsherstellers werden met hun jaren vakmanschap op straat gezet. Er kwamen schimmige constructies met cascades van onderaannemingen in de plaats. Toen Serkan en Bari omkwamen, keken het stadsbestuur en het Havenbedrijf de andere kant op. Zo kan het niet verder! De stad moet haar verantwoordelijkheid opnemen in de strijd tegen sociale dumping.

Antwerpen heeft veel troeven om voor kwaliteitsjobs te zorgen. Geen enkel privébedrijf in de stad heeft zo'n groot investeringsbudget in handen als het stadsbestuur. Het stadsbestuur heeft ook de tools om binnen de stadsgrenzen komaf te maken met sociale dumping. Het kan als eigenaar van het Havenbedrijf bepalen of sociale dumping in de haven al dan niet bestreden wordt. Maar het gedraagt zich tegenover de werknemers daar als een rentenier. Zelfs bij flagrante gevallen van sociale dumping, zoals in de scheepsherstelling en in de havenarbeid, komt het niet tussen. Erger nog, het kiest de kant van bedenkelijke bedrijven en tegen de belangen van de eigen inwoners.

Bij aanbestedingen moet de stad de regie veel beter in handen nemen om een eind te maken aan mistoestanden op bouwwerven en wegenwerken. De aanbestede bedrijven moeten respect hebben voor de verloning, de werkuren en de arbeidsveiligheid. In 70 tot 80 procent van gecontroleerde bouwwerven stelt de sociale inspectie inbreuken vast. Daarom willen we een A-charter met afdwingbare maatregelen tegen sociale dumping. Met zo'n charter, voorgesteld door de vakbonden, sluiten we misstanden uit en houden we de sleutels in handen om volwaardige jobs met volwaardige contracten te beschermen.

Tot tweemaal toe vroeg de gemeenteraadsfractie van de PVDA om zo'n charter tegen sociale dumping in te voeren. Peter Mertens gaf voorbeelden van de schijnzelfstandigen die met niets in orde zijn, en van gedetacheerde werknemers die in hun auto blijven slapen. Maar het stadsbestuur negeerde het bestaan van het probleem. De vakbonden pikten die struisvogelpolitiek niet langer, en besloten dit stadsbestuur een gulden struisvogelei te overhandigen. Terecht.

DRIE. RESPECT VOOR HET STADSPERONEEL

Antwerpen lijdt ook onder het liberale taboe rond publieke tewerkstelling. In de neoliberale visie van het stadsbestuur is de dienstverlening door het stadspersoneel vooral een last, die drastisch ingeperkt moet worden.

Het motto van het stadsbestuur was: 'We snijden in de publieke diensten en tewerkstelling om te investeren'. Maar voor de inwoners van Antwerpen is die dienstverlening net een waardevolle investering. Wie anders zorgt voor onze kinderen en ouderen? Wie anders houdt de straten proper? Wie anders helpt ons met allerlei administratie? Wie anders organiseert sport, cultuur en ontspanning? Het stadsbestuur moet opnieuw personeel aanwerven in goede statuten. Met goede publieke diensten en een volwaardige publieke tewerkstelling kan je bovendien mensen snel hoger op de sociale ladder helpen. Nu zitten veel Antwerpenaren structureel vast in het moeras van werkloosheid, armoede en preciaire jobs met een slecht statuut: deeltijds, tijdelijk, onveilig, onderbetaald...

Sommigen beweren dat het niet uitmaakt of een dienst privé of publiek is, als hij maar bestaat. Voor de PVDA is het publieke wél een meerwaarde. Bij openbare stadsdiensten kan de dienstverlening werkelijk centraal staan, in plaats van de winst en rendabiliteit. Daarom willen we niet dat de stad haar vaste publieke functies uitbesteedt. We zijn tegen het vermarkten van kerntaken van de overheid. We zijn tegen een beleid dat publieke diensten benadeelt of afbouwt omdat ze stoorzenders zouden zijn voor de privé. Want overal waar zo'n beleid gevolgd werd, zien we de dienstverlening aan de inwoners van de stad achteruitgaan: de privatisering van de kinderboerderij in Wilrijk, de benadeling van de stedelijke kinderopvang tegenover private initiatieven, de uitbesteding van IBO (de initiatieven van buitenschoolse opvang) en de afschaffing van bos- en zeeklassen in het stadsonderwijs...

De bedrijfslogica en de commerciële strategieën in de stadsdiensten mogen van ons op de schop. Ons vertrekpunt is: de diensten van de stad moeten toegankelijk zijn. Dat realiseer je niet alleen met apps en websites. De PVDA is voorstander van digitalisering, maar dan moet je wel als stadsbestuur actief zorgen dat iedereen mee is. Je hebt aanspreekbare stadsmedewerkers nodig, in toegankelijke wijkkantoren van de stadsloketten en de lokale politie. De stad heeft zich de afgelopen jaren teruggetrokken. Ja, je kan nog wel een digitale afspraak maken. Maar een buurtagent tegen het lijf lopen, stadsnieuws in je bus vinden, tijd hebben om met een vuilnisophaler te spreken, dat is allemaal veel minder geworden. De stadskantoren op het Kiel, op de Luchtbal, op het De Coninckplein en in de Paleisstraat sloten de deuren. Nochtans maakten 123 000 bewoners gebruik van deze laagdrempelige stadskantoren. Het ging om een pure besparingsoperatie.

Wij verwachten van de stad niet alleen een beleid op mensenmaat naar haar inwoners, maar ook naar haar werknemers. Uit een eigen rondvraag van de PVDA bij het stadspersoneel valt op dat het een groot tekort aan respect en erkenning voelt vanwege het stadsbestuur en het management.

De werknemers bij de stad hechten veel belang aan de maatschappelijke relevantie van hun job. Ze willen iets voor anderen betekenen. Daar worden ze bij gehinderd door de logge procedures, de te hoge werkdruk en het tekort aan personeel. Het beeld van de ambtenaar die er de kantjes afloopt, is misplaatst. De maatschappelijke rol en het algemeen belang: daar doet het stadspersoneel het voor. Het verdient alle vertrouwen en respect; een kritische houding mag niet afgestraft worden met zwijgplicht. Brandweermannen weten beter dan schepenen wat de beste brandweerpakken zijn, loketbedienden weten het best hoe je voor iedereen goede dienstverlening kan aanbieden. Daar heb je geen peperdure consultancybureaus voor nodig.

‘Als de kinderverzorgsters minder ziek zouden zijn, dan zou er helemaal geen probleem zijn’, zei Antwerps schepenen van Kinderopvang Nabilla Ait Daoud over het probleem van de te hoge werkdruk in de stedelijke kinderopvang. Een kaakslag voor alle kinderverzorgsters die dag in dag uit het beste van zichzelf proberen te geven. PVDA-gemeenteraadslid Mie Branders diende haar van antwoord: ‘Misschien moet schepenen Ait Daoud eens twee weken komen meewerken in een kinderkribbe, in plaats van zo arrogant met de vinger te wijzen naar het personeel dat zich in alle bochten wringt om de kinderopvang zo goed mogelijk te laten verlopen.’

Wij willen een structurele oplossing voor de financiering van de pensioenen bij de lokale besturen. In 2012 besliste het stadsbestuur 1420 jobs te vernietigen om de pensioenrekening te betalen. Vandaag zijn die jobs verdwenen, maar de pensioenrekening ligt er nog altijd. De besparingen op het stadspersoneel hebben alleen maar geleid tot minder dienstverlening. Ze hebben de pensioenproblematiek niet opgelost. Wij hebben daar de afgelopen zes jaar telkens opnieuw voor gewaarschuwd. De gepensioneerde ambtenaren worden betaald met de sociale bijdragen op de wedden van de werkende ambtenaren. Maar omdat de stad Antwerpen al jarenlang geen statutaire ambtenaren benoemt, loopt de financieringsbasis voor de pensioenen van haar gepensioneerde ambtenaren natuurlijk leeg. 1420 jobs werden opgeofferd, maar het probleem is totaal niet verholpen. Meer ambtenaren met een vast statuut benoemen is de beste garantie om het pensioenprobleem van het stadspersoneel op te lossen. De hogere overheden moeten daar hun verantwoordelijkheid voor opnemen en financieel tussenkomen.

De toplonen bij de autonome gemeentelijke bedrijven zoals ZNA en het Havenbedrijf willen we herzien. Die waanzinnig hoge salarissen heeft burgemeester De Wever gewoon 'gelegaliseerd'. De CEO van de OCMW-ziekenhuizen verdiende in 2016 450 000 euro bruto. Dat is anderhalve keer meer dan de premier van het land. En tien keer het loon van een hardwerkende verpleegkundige. Betaald met belastinggeld.

VIER. SOCIALE INNOVATIE MET DE 30-URENWEEK

De Zweedse havenstad Göteborg lanceerde in een stedelijk rusthuis een innovatief experiment. Het verplegend personeel ging er werken met een nieuwe fulltime: 30 uur per week. De output van dat experiment? Tevreden oudjes over de betere dienstverlening. En tevreden werknemers. Die hadden een betere gezondheid, een betere levenskwaliteit en meer arbeidsvreugde. Er was dan ook beduidend minder ziekteverzuim dan in een langere arbeidsweek. Het werk was niet alleen gezonder, maar ook aangenamer. Ook voor veel stadsmedewerkers in Antwerpen zou een 30-urenweek een grote opluchting zijn.

Mensen werken zich te pletter, het aantal burn-outs stijgt zienderogen. Een 30-urenweek met behoud van loon en bijkomende aanwervingen heeft uiteraard een kostenplaatje. De overheid kan deze uitgave grotendeels terugverdienen doordat ze minder uitkeringen moet betalen voor ziekte en werkloosheid.

De 30-urenweek is het moderne antwoord op de technologische ontwikkelingen. Ook stadsdiensten stemmen zich af op de eenentwintigste eeuw. Minder werken per week biedt mogelijkheden om het werk te verdelen bij vermindering van de tewerkstelling door de digitalisering en de technologische vernieuwingen.

Wij willen de 30-urenweek bij een aantal stadsdiensten uittesten. We mikken hier op stadsdiensten met hoge werkdruk en ziekteverzuim, en we denken daarbij aan een testproject met de 30-urenweek in de Antwerpse rusthuizen. We willen daar een sociaal, productief en gendergelijk experiment voor een nieuw, korter voltijds opzetten.